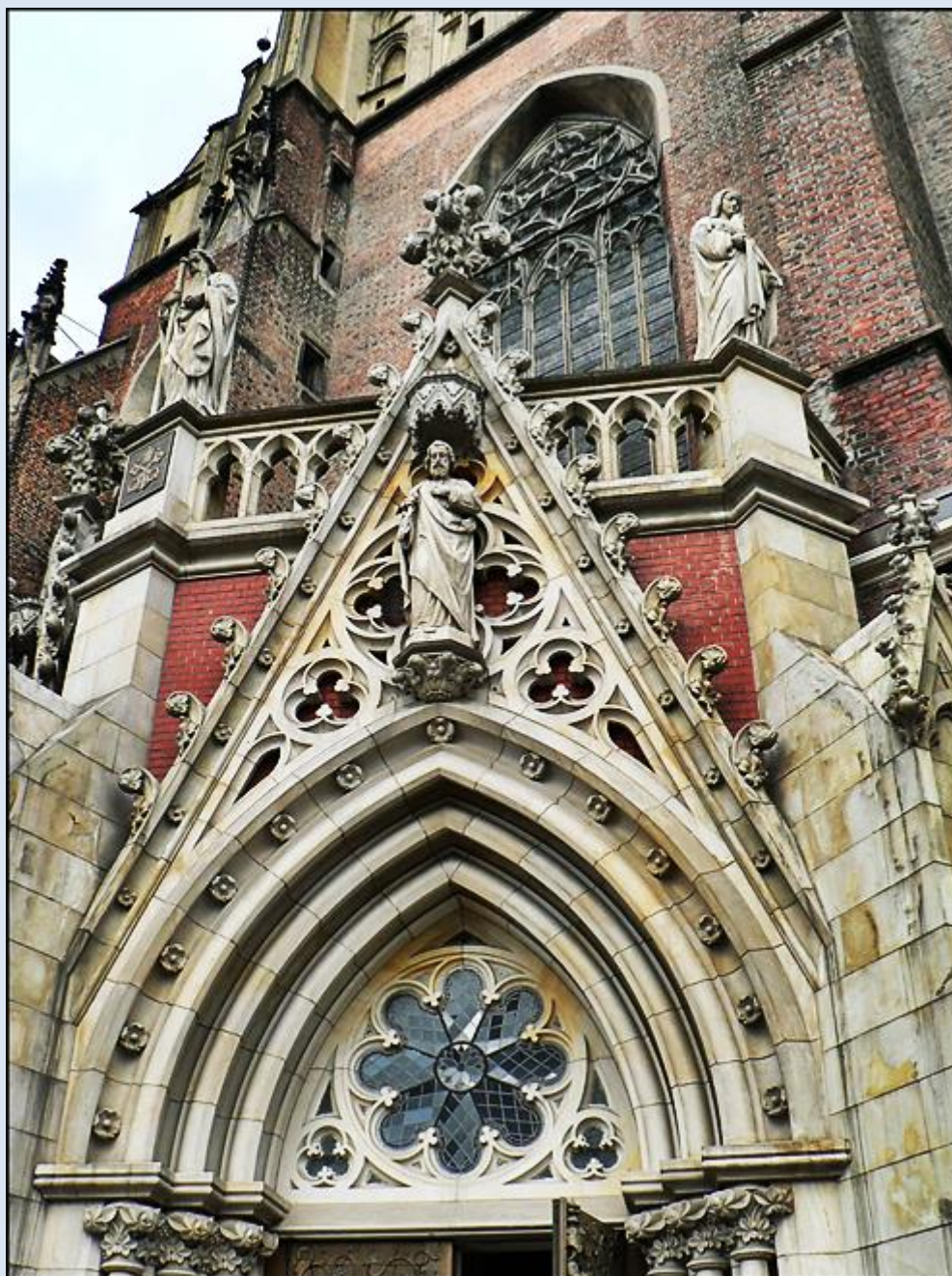

Nysa
(Woj. Opolskie)

**Bazylika pw.
śś. Jakuba i Agnieszki**
([opis](#))

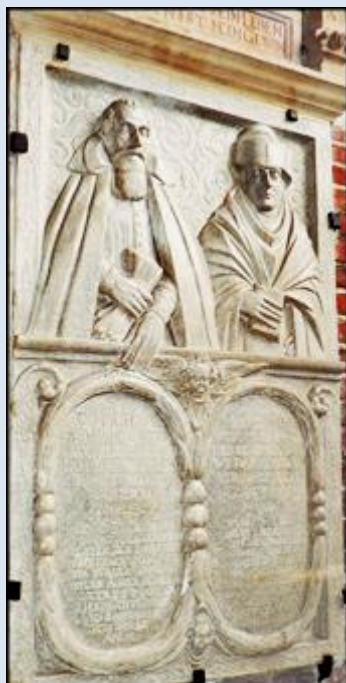

W ŚWIĄTYNI TEJ W LATACH 1619, 1624, 1625 I 1638
WIELOKROTNIE PRZEBYWAŁ JEDEN Z NAJŚWIATLEJSZYCH
WŁADCÓW EPOKI NOWOŻYTNEJ, WYBITNY WÓDZ I
POLITYK, WIELKI MIŁOŚNIK I MECENAS NAUK I SZTUK

Władysław IV Waza

KRÓL POLSKI I SZWECJI, WIELKI KSIĄŻĘ LITEWSKI,
RUSKI, ŻMUDZKI, PODOLSKI, SIEWIERSKI, INFLANCKI,
KIJOWSKI, WOŁYŃSKI, SMOLEŃSKI, CZERNICHOWSKI,
PRUSKI, OBRANY WIELKI CAR MOSKIEWSKI ETC. ETC.

A. D. MCMXXVIII

SARKOFAG
z relikwiami
Błogosławionej
MARIII LUIZY MERKERT
1817-1872

*„Szkolarka „proszę”
i „zaczęła” Błogosławionej,
„dziękuję” „długo” „ci”
w „roku” 50 „wrzesnia” 2007 r.,
w Nijmie” „Kościół”*

Kościół parafialny pw. św. Jakuba Sr. Apostoła i św. Agnieszki, Dziewicy i ścieżniczcy w Słysie.

Planowany kościół, którego budowę rozpoczęto w 1197 roku, konsekrowany przez bpa Justiana w 1198 roku, został zniszczony ok. poł. XIII w. Zapoczątk w związku z napaściami Jantarów. Następnego kościoła uzniesiono w latach 1313-1317. Spalony w 1611 r. Prosząc o pozwolenie od budowania w 1567 r.

W 1417 roku Rada Słciska powierza budowniczym Piotrowi Frankensteinowi budowę obecnego kościoła. W latach 1413-1417 uzniesiono prezbiterium wraz z ołtarzem. W 1430 roku zakończono budowę.

W roku 1442 zniszczone zostały przez pożar sklepienie nawy głównej. W roku następnym rozpoczęto sklepienie przedbudowania je na ścianach.

W 1534 roku nastąpiło wystrusowanie dolnej części szczytu zachodniego i umieszczenie tam herbów bpa Galazara z Premitz.

Rok 1562 - budowa tzw. chóru mieszczanńskiego z fundacji bpa Stanisława Gertmana.

1687-88 - gruntowne odnowienie wnętrza kościoła w duchu neogotykiem. Zakończenie nowych sklepień. Budowa wielkiej kruchty zachodniej.

Po powodzi w 1776 roku nastąpiła renowacja wnętrza z cząstkową renowacją/rozmowy/.

Rok 1785 - uszkodzenia działani wojennych spalono dach kościoła/główny i bocznych kaplic/ oraz zniszczone zostały w dużym stopniu wyposażenie wnętrza.

1777-79 - odbudowa dachów i renowacja wnętrza.

Wskół głównego korpusu kościoła znajdują się wieniec 16 kaplic gotyckich, 2 barokowe z freskami Schefflerów, barokowe Baptysterium/dawna kaplica zmarłych/, Wielka i Ślaska Zakrystia oraz Kruchta.

Słysa jako stolica Księstwa Biskupów Wrochawskich, przez wiele wieków, była miejscem ich rezjencji. Szcześciu biskupów wrochawskich jest tutaj pochowanych. Upamiętniają to wspaniałe sarkofagi i tablice nagrobne. Z tych też powodzi kościół nazywany jest katedrą.

Od XIII wieku, w różnych dokumentach kościelnych, kościół nazywany jest bazyliką.

Stacjonarnie trwają prace renowacyjne i konserwatorskie przy wielu obiektach ruchomych i stałych tej monumentalnej świątyni.

Miłość cierpliwa jest
Siostra Maria Paschalls
Maria Magdalena Jahn

Przyjła w kwiet. 7 kwietnia 1916 r. w Górnej Wól (dziś Nysa) jako naznana z cnotki rodninowa.

Została ochrzczona w kościele parafialnym pw. św. Jęna Chrystosa w Nysie. Przez osiem lat uczyła się w szkole powszechnej podjęła pracę w prywatnym zakładzie przetwórstwa owocowego.

Na przełomie 1934/35 pracowała w Niemczech, gdzie wzięła do Socjety Harntskiej Ruk później wróciła do Nysy i podjęła opiekę nad wdowiczką swojego domu rodzinnego i jej młodszą siostrą.

W 1937 r. wstąpiła w szereg siostry sżebianek. Po pierwszej próbie zakonnej w 1939 r. pracowała na placówce w Kluczborku i Głubczycach. Od 1942 r. przebywała w nymkim Domu św. Elżbiety gdzie była kucharką oraz posługiwała szarym i chorym siostram. Kiedy w marcu 1945 r. siostra radziecka zbliżała się do Nysy siostra Paschalls na polecenie przełożonej razem z inną siostrą uciekła z matką Dotarły do Solotwina (Czechy) gdzie dołączyły do pozostałych siostr i zakonnic.

Dnia 11 maja 1945 r. jeden z żołnierzy dotarł i ustrzelony.

Siostra widząc zagrożenie uciekła na pierwszy piętro do pokoju gdzie znajdowały się siostry i ich postępczyni. Zakłonił ją i zaczął by pocią z nim naprowadził aby mu uległa i w razie oporu groził jej śmiercią. Widząc siostra widząc że nie zdążyła się obronić uderzyła wódką do jego karku od rólancza i stanowco powiedziała: „Naszą świętą sukienkę i nogę z tobą nie podję”.

Na te słowa napastnik znow zaczął jej śmierć. Siostra odpowiedziała: „Należę do Chrystusa. On jest moim Okubieraczem, moim miem zastrzelę”, modliła się: „Mój Jęsu, daj mi się przy umieraniu”, a do oczekujących ją osób zwróciła się z prośbą o przetrwanie. Po chwili usłyszała z broni pokójny krzyk i zasnęła. Pochowano ją na cmentarzu w Solotwini przy udziale duchowieństwa i licznych wernych. Od chwili śmierci uważano ją za wiar czystości dla młodzieży.

<https://www.youtube.com/watch?v=nsUraz4TIQE>

zdjęcia: Jan Nitecki

[POWRÓT DO STRONY GŁÓWNEJ IKONOGRAFII](#)

Uzupełnienie *bb* z dnia 5.09.2020 r.

Alte alle die Ihr den Meen stor uher acher sether

DEWONNICA
ul. Jankowa
100-000
012 621 11 11

Radziszewo, województwo łódzkie, powiat łódzki wschodni
ul. Jankowa 100-000, 012 621 11 11
www.dewonnica.pl

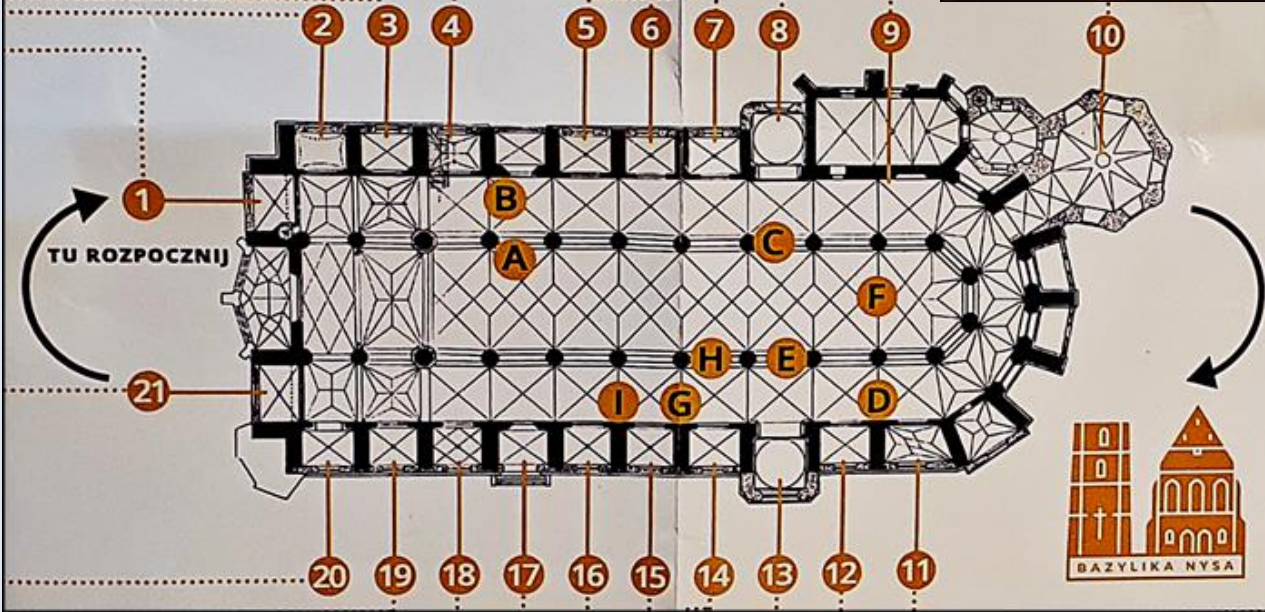

zdj. bb

[POWRÓT DO STRONY GŁÓWNEJ IKONOGRAFII](#)

Uzupełnienie bb z 19.05.2022 r.

4. KAPLICA ECCE HOMO
 Kaplica nakryta sklepieniem gwiazdowym (z herbami kamiennymi i zwornikami w kształcie tarcz oraz wpornikami z maskaronami). XV/XVI w. Odnaleziony wpornikami z ustanowieniem kaplicy pochodzi z 1463r. W 1582r. kaplica została wydatnie pomniejszona przez dobudowę schodów prowadzących na chór. Obecny ołtarz powstały w tradycjach barokowych z 1801r. z obrazem współczesnym Ecce Homo.

5. KAPLICA ŚW. JÓZEFA
 Kaplica nakryta sklepieniem krzyżowo-żebrowym. Podwieńcona została w 1360 r. W środku znajduje się późnorenansansowe epitafium burmistrza Kaspra Gebauera (1627) z metalową tablicą inskrypcyjną. Obok znajduje się barokowe, marmurowe, polichromowane epitafium Hieronima Heitzela z Faczkowa (1662) - proboszcza Żąbkowic i Nysy. Po lewej stronie wisi cenny obraz Hansa Dörera z 1524 r. malowane na desce: „Matka Boska z Dzieciątkiem i Czternastu Świętymi Wspomożycielami”. W arkadzie wejściowej krata z XVIII w., ozdobiona w zwieńczeniu kartuszami z aniołkami.

6. KAPLICA BRACKA
 Kaplica nakryta sklepieniem krzyżowo-żebrowym z monogramem Marii w zworniku. Znajdują się tu dwa cenne dzieła sztuki późnorenansansowej. Ołtarz z 1412r., kamienny, polichromowany. W przedzieli płaskorzeźbiona scena Zwiastowania i Pokłonu Pastery. W centrum rzeźba Matki Bożej na półokrągłym. Z drugiej strony znajduje się nagrobek biskupa Jana Sileska (1608). Kamienny i polichromowany. W części środkowej rzeźbiona postać leżącego biskupa w szatach pontyfikalnych. W arkadzie wejściowej krata o bogatym zwieńczeniu z malowanym na blasze herbem biskupa Sileska (1608).

7. KAPLICA ŚW. JANA CHRZCIECIELA
 Kaplica nakryta sklepieniem krzyżowo-żebrowym z głową Jana Chrzciciela w zworniku. Wspaniały ołtarz wykonany w 1584r. z fundacji bp. Gerstmanna. Kamienny, polichromowany. W przedzieli płaskorzeźbiona Ostatnia Wieczerza. W części środkowej płaskorzeźbiona grupa Ukrzyżowania na tle płaskorzeźby. Najobraz. Naprzeciw wejścia znajduje się renesansowy, kamienny nagrobek biskupa Marcina Gerstmann (1585) z marmurowym płaskorzeźbionym popielcem zmarłego. Nad nim znajduje się współczesny witraż „Kosa miłostka”. W arkadzie wejściowej renesansowa krata z malowanym szdobnym kartuszem herbowym bp. Gerstmann.

8. BAROKOWA KAPLICA TRÓJCY ŚWIĘTEJ
 Kaplica przykryta kopułą z freskami Feliksa Antoniego Scheffera z 1733r. Z tego samego okresu późnobarokowy ołtarz z marmuru przewrotniejszego wykonany przez rzeźbiarza Antoniego Jurga. Na ścianach bocznych znajdują się wspaniałe epitafia żałobycele Zgromadzenia Sióstr św. Elżbiety.

9. NAGROBK
 Na prawo od drzwi zakrytych murowana jest płyta nagrobna bpa Wacława, księcia legnickiego (1415). Jest to najstarsza w katedrze gotycka płyta, wykonana ze sławieńskiego marmuru z płaskorzeźbioną postacią zmarłego. Na obramieniu widoczna są odłowy krzywe z kartuszami herbowymi i postaciami dwóch apostołów. Obok reprezentacyjny nagrobek bpa Jakuba Salza (1539), renesansowy, wykonany z brązowego kalceberskiego marmuru. Na pokrywie trumny płaskorzeźbiona postać biskupa w szatach pontyfikalnych. Powyżej jaszczka na ścianie znajdują się dwa epitafia, rzeźbna Baltazara Heitzela (1615) i propozycja wrocławskiego Wincentego Heitzela (1555). Nad nim obraz beatyfikacyjny bł. Marii Luzy Merker.

10. BAROKOWE BAPTISTERIUM
 Kaplica wybudowana po wojnie trzydziestoletniej (1618-48) w kształcie oktagonu z murami Bazyliki z fundacji mieszczan rzymskich jako miejsce modlitw za zmarłych w epidemii i pogiętych, przykręcić kopułą z lunetami i latarnią. Wejście flankowane przez dwie rycerskie płyty grobowe; dalej dwa epitafia po lewej Hansyka Ferdynanda Entimanna (1706), po prawej kanonika nyskiego Tobiasza Konstantego Mankego (1719). W głębi bogaty ołtarz z figurami świętych patronów świąt i diecezji wrocławskiej - wstąpił obraz Ukrzyżowania i modlitwy za dusze w czyśćcu cierpiące. W centrum późnogotycka chrzcielnica z barokowym nakryciem oraz renesansowa krata białego i dołbioną z 1427 r. W ścianach bocznych, w neogotyckich balustradach cztery konfesyjony oraz 48 sakralnych malowideł Demkowskiego, katolicki i wyjątkowo walezy w obrazach. W krypcie pod Baptysterium płyty nagrobne kapłana Klemensa Neumann (1927) oraz Józefa Kądzaki (1987), pierwszego powojennego proboszcza.

11. KAPLICA MATKI BOŻEJ SZKAPLERNEJ
 Kaplica nakryta sklepieniem sklepiowym z XVIII w. Wewnątrz znajduje się reprezentacyjny nagrobek bpa Baltazara z Promnitz (1582), renesansowy, czerwony marmur salzburki oraz płyta nagrobna rycerza Jerzego von Slesch (1571). W ścianie witraż z początku XX w. z pracowni witraży w Monachium.

12. KAPLICA ŚW. AP. PIOTRA I PAWŁA
 Kaplica nakryta sklepieniem krzyżowo-żebrowym. W ścianie monumentalny nagrobek bpa Kaspera von Legau (1524), renesansowy, kamienny z postacią leżącego biskupa. W kaplicy przechowywany jest barokowy, drewniany, książkowy-biskupi tron. Wokół rzeźbił z herbem bpa von Legau z 1574 r.

13. BAROKOWA KAPLICA NAJŚWIĘTSZEGO SAKRAMENTU
 Kaplica z 1679 r., przykryta kopułą z freskami (przedspodobał autorstwa Scheffera). W wyposażeniu barokowy ołtarz z 1775 r., częściowo zdekompletowany.

14. KAPLICA ŚW. JAKUBA
 Kaplica nakryta sklepieniem krzyżowo-żebrowym. W posiadce znajduje się płyta nagrobna rycerza Henryka z Bełbitowa von Panowela (1499). Na ścianie obraz Michała Wilmana „Męczennictwo św. Bartłomieja” z II poł. XVII w. W arkadzie krata z pocz. XVII w. z ozdobnym renesansowa krata z 1775 r., częściowo zdekompletowany.

15. KAPLICA ŚW. MIKOŁAJA
 Kaplica nakryta sklepieniem krzyżowo-żebrowym. W posiadce znajduje się ołtarz barokowy z końca XVIII w. Po drugiej stronie wisi epitafium lekarza Wawrzyńca Frantuska Theraera (1718) i jego żony, późnobarokowe, drewniane. W arkadzie wejściowej krata z 1921r.

16. KAPLICA ŚW. WAWRZYŃCA
 Kaplica nakryta sklepieniem krzyżowo-żebrowym. Wewnątrz znajduje się ołtarz barokowy z końca XVIII w. Po drugiej stronie wisi epitafium lekarza Wawrzyńca Frantuska Theraera (1718) i jego żony, późnobarokowe, drewniane. W arkadzie wejściowej krata z 1921r.

17. KRUCHTA POŁUDNIOWA
 Wewnątrz znajduje się 6 epitafów późnorenansansowych i barokowych z marmuru i kamienia: prymarkarza Jerzego Kłaha (1632), dwóch synów Hieronima von Buchla-Buchty (1600), Marii Magdaleny Saywet (1622), Anny Marii von Prometz (1612), diecezjalnego Jerzego Wiatara oraz epitafium nieznanego pary małżeński.

18. KAPLICA MATKI BOŻEJ CZĘSTOCHOWSKIEJ
 Kaplica nakryta sklepieniem sklepiowym z ok. 1550r. Wewnątrz, po prawej stronie znajduje się epitafium Andrzeja Neumann (1586) i jego żony Maryi Stohitz (1578), renesansowe, kamienny z alegoryczną sceną Ukrzyżowania. W oknie widoczny współczesny witraż oraz malowidła są autorstwa prof. Sławnego Dobrzańskiego z Krakowa. W arkadzie wejściowej składe krata z szdobnym zwieńczeniem z XVIII w.

19. KAPLICA ŚW. ANNY
 Kaplica św. Anny oraz Męczenników Polskich: św. Maksymiliana Kolbego i bł. Jerzego Popiełuski. Na postumencie stoi renesansowa figura św. Anny Samotrzęcej. Pod witrażem wisi zespół trzech płyt nagrobnych: sufragana nyskiego Baltazara Liesch von Hornau (1661) - barokowe, marmurowe i płaskorzeźbionym popielcem zmarłego. Dalej kanonika nyskiego Mikołaja Neumanna (1568) - renesansowa, marmurowa. I kolejna płyta kanonika nyskiego Mateusza Appelboma (1603) - późnorenansansowa, kamienna z płaskorzeźbą.

20. KAPLICA OGROJOWCA
 Kaplica ze sklepieniem krzyżowo-żebrowym. Wewnątrz pod witrażem znajduje się epitafium grepazysta nyskiego Joachima Rudolpha (1589), renesansowe, marmurowe. W kaplicy stoi również popielce zmarłego w Nysie poety Józefa Eichendorffa (1798-1857).

21. KAPLICA WNIĘBOWIĄZCI NAJŚWIĘTSZEJ MARII PANNY
 Kaplica nakryta sklepieniem krzyżowo-żebrowym. Na ścianie widoczny obraz św. Jakuba St. ratującego Nysę przed pożarem w 1642r., pochodzący z dawnego ołtarza głównego. Po drugiej stronie widoczne renesansowe epitafium kamiennie Joachima Neumanna (1595). W oknie widoczny współczesny witraż „Zaśnięcie Matki Bożej”. U wejścia krata z XVII w.

TU ROZPOCZNIJ

BAZYLIKA NYSZA

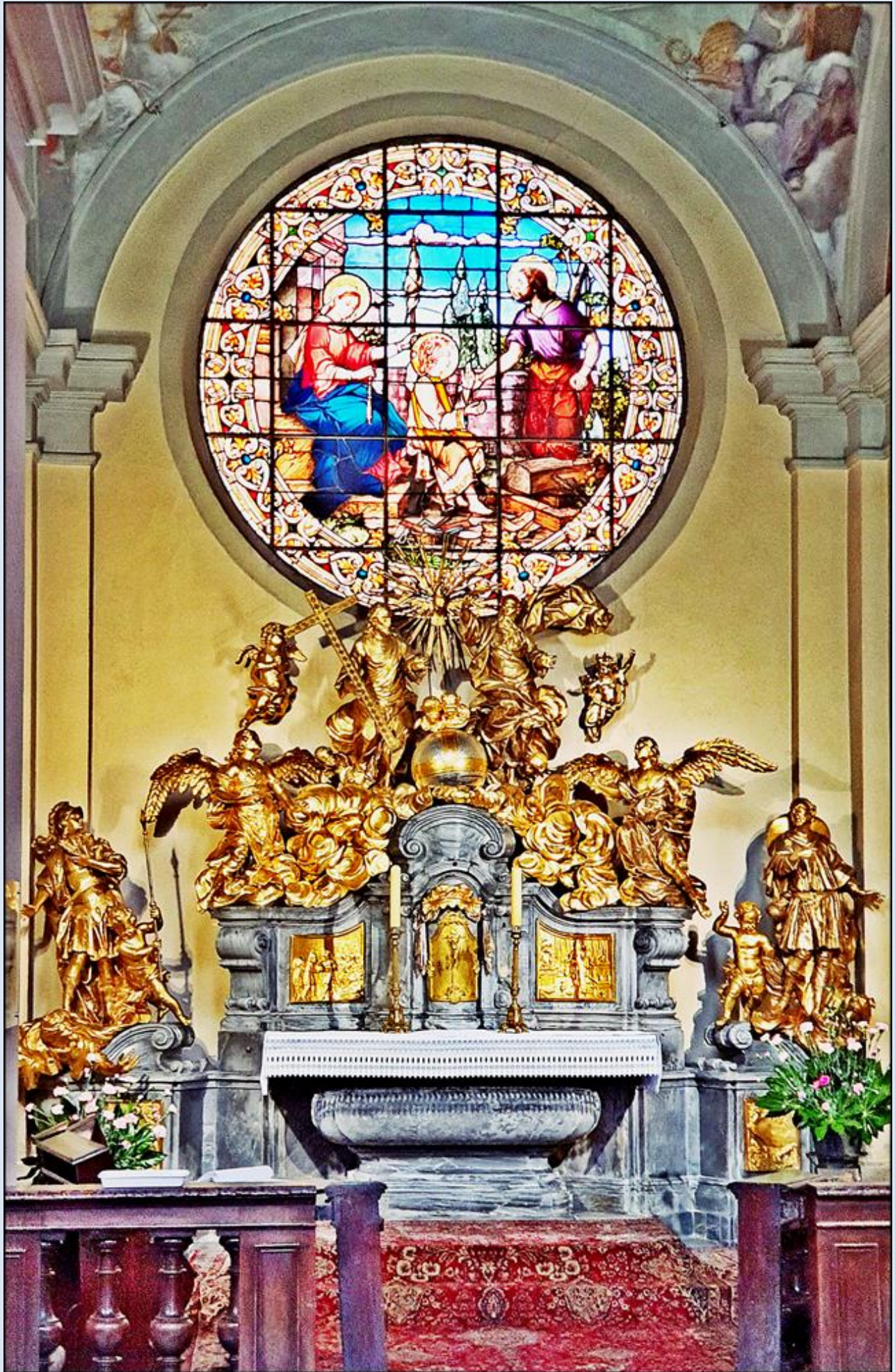

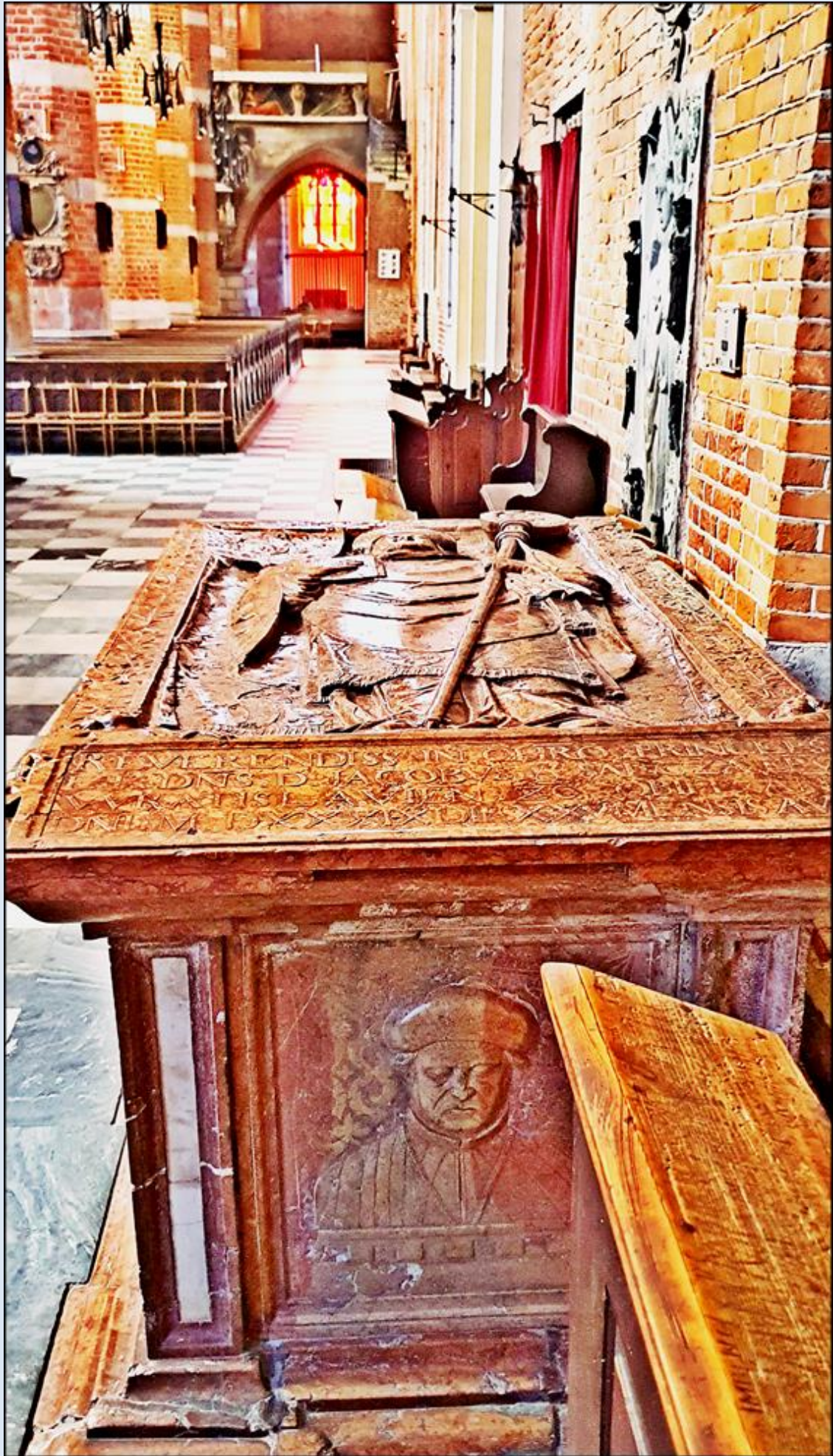

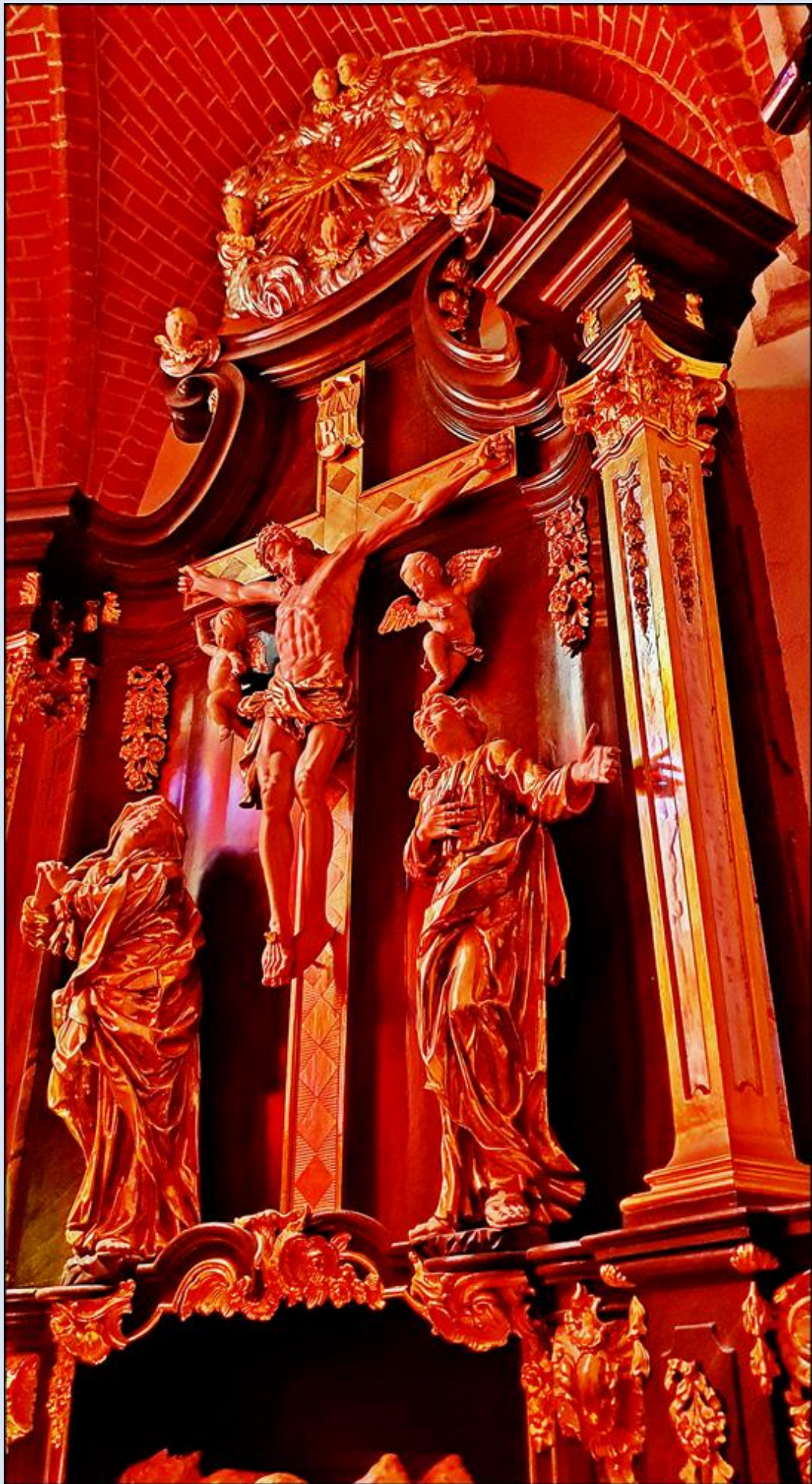

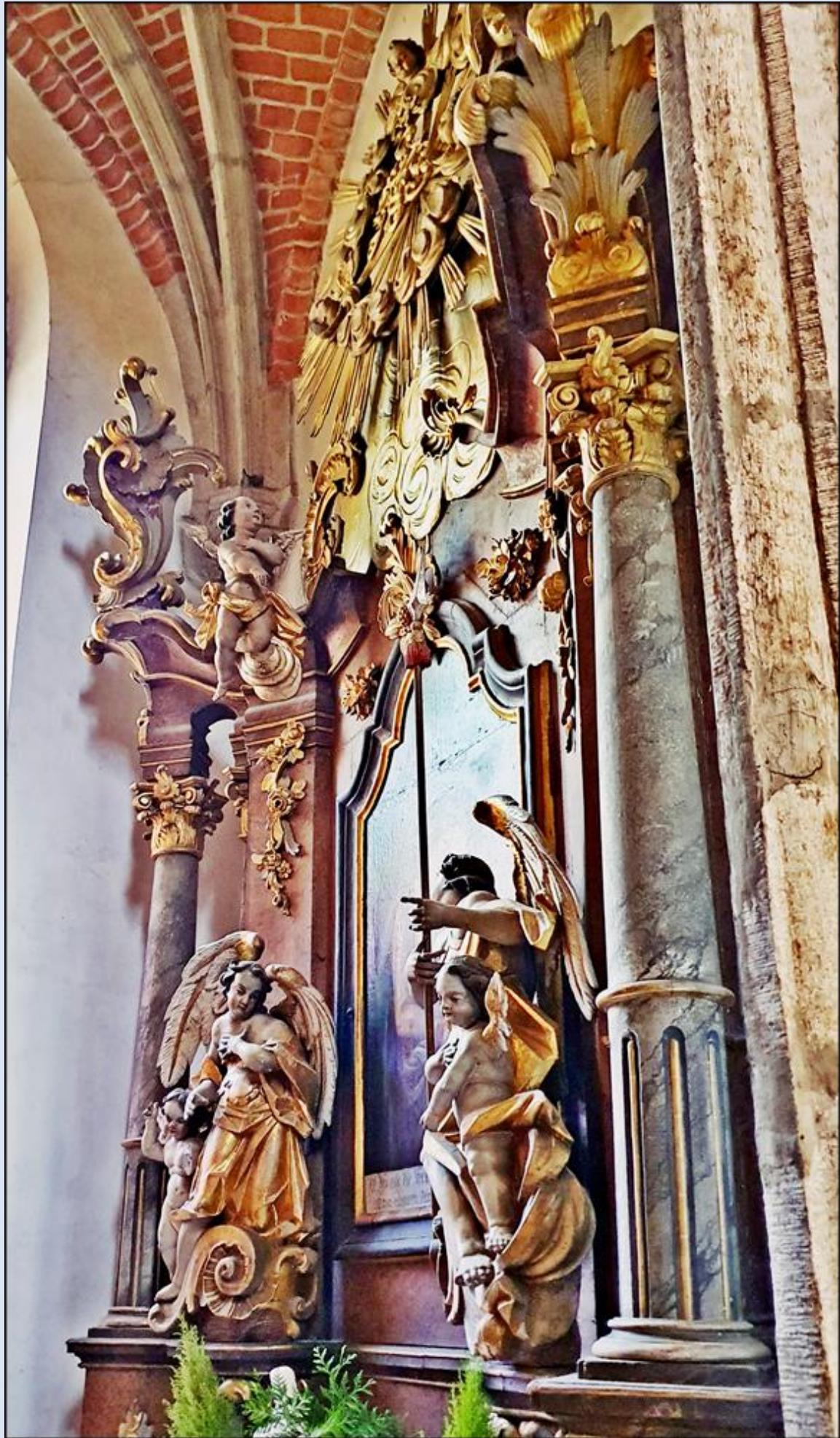
REVERENDISSIMO IN CHRISTO
PATRI D. JACOBO
KATISIAE ABBATI
D. M. CC. LXX. A. FEB. 15.

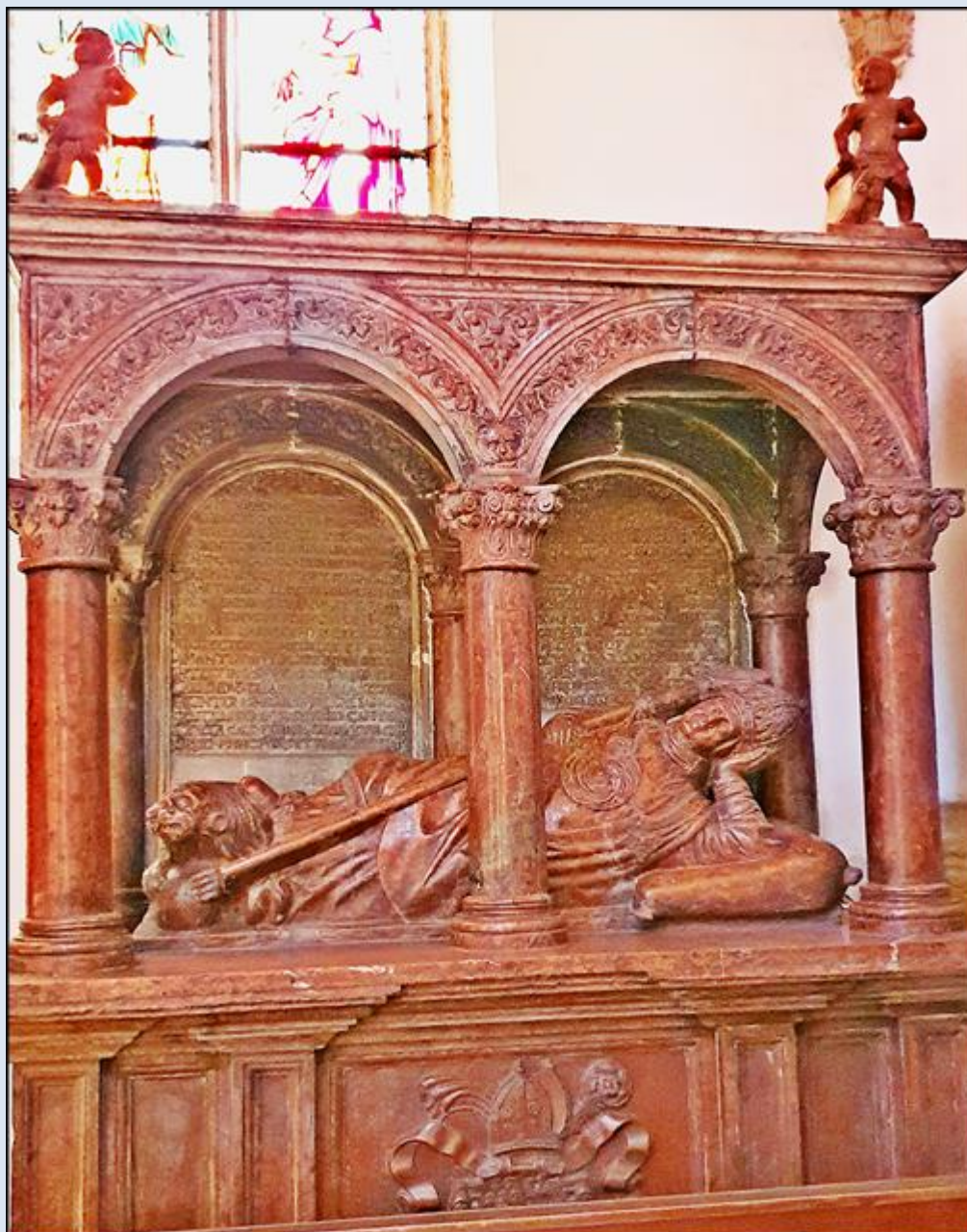

DERWOHLGEB: H. H. SIGM:
FREYH. VSCHELLENDORFH. Z V.
KLITZSCHDORF VND HALBAVERB.
HER AVFKÖNIGHS BRVGK R. K. MA:
BESTALT. HAVBT M. VBER EIN
FAHNL: HOCHTEVTSCHER KNE
CHT VNDER DEM LÖBE ILLAWIS
CHEN REG: STARB ZVR NEIS
DEN 23 8 BRIS ANNO 1633
SINES ALTERS 22IAHR DES
SEN SEEL DER BARMHER:
GOTT GENEDIG. SEIN WOLLE
WIE ICH BIN WIRS DV
WERDENDER DV BIST
BIN ICH GEWESEN

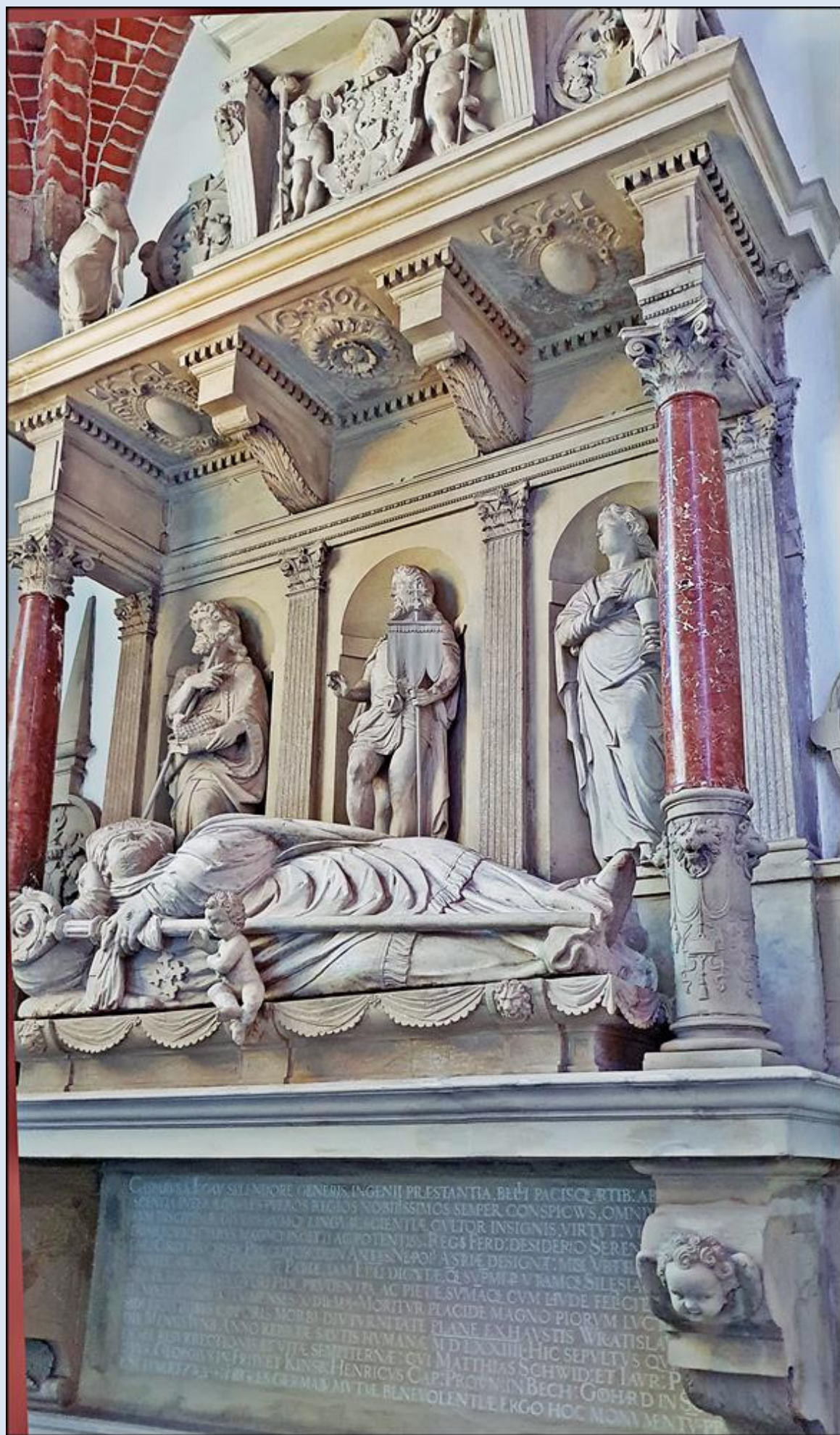
DOMS
GEORGIVS EPISCOPVS
NICOLAI ABBATIS
ORDINIS S. AUGUSTINI
TERRA PIRENE IN IPSA
FIDISSIMO ANIMA QVAM
VITAE PERICULIS
QVIESCERE LABOR
EIVM POSTERITATI
SOCIETATIBVS IN SPE
SPECTET VITA ETERN

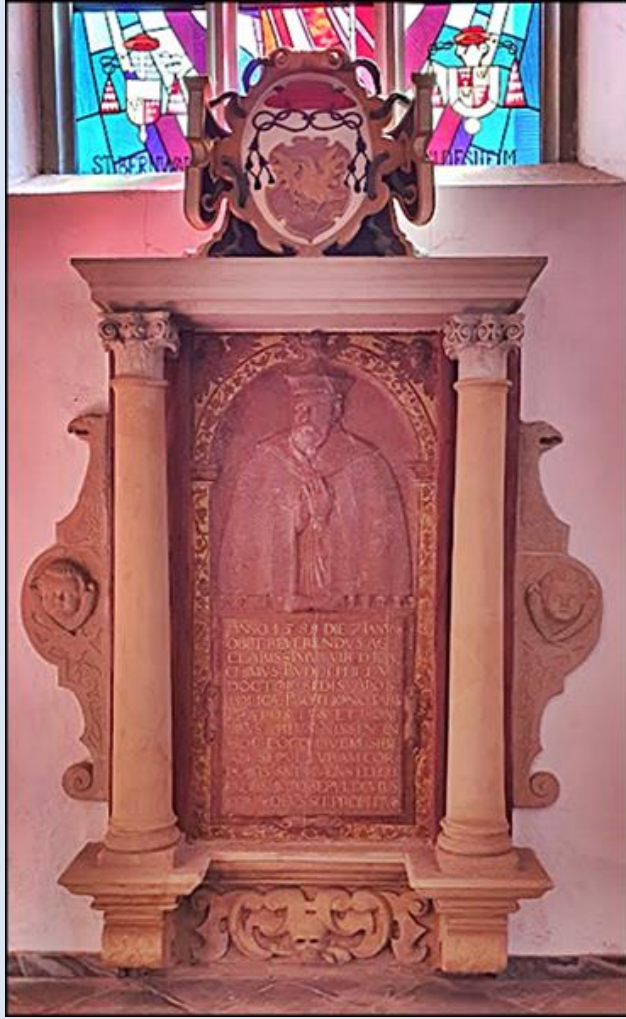
IN HOC MONUMENTO
REQUIESCIT
S. CHARLES

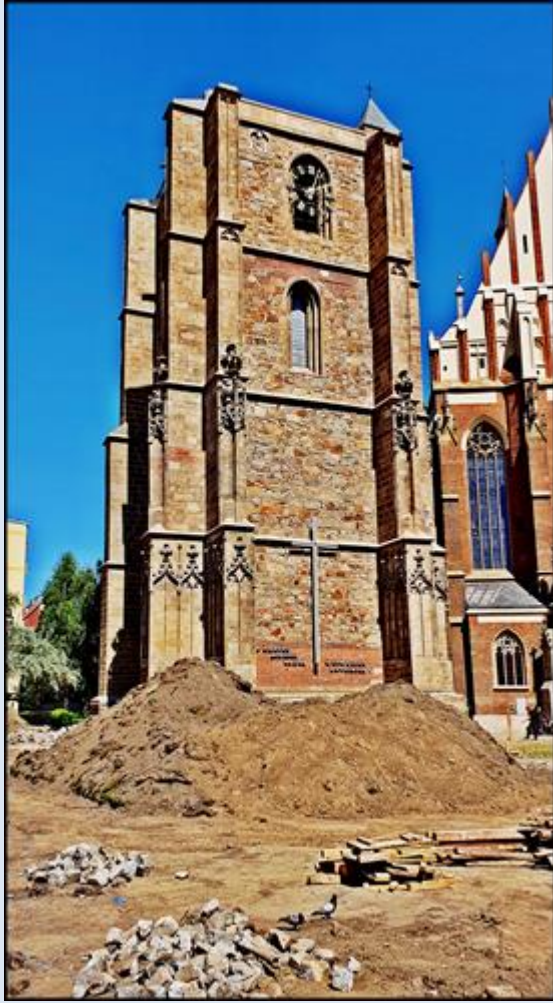

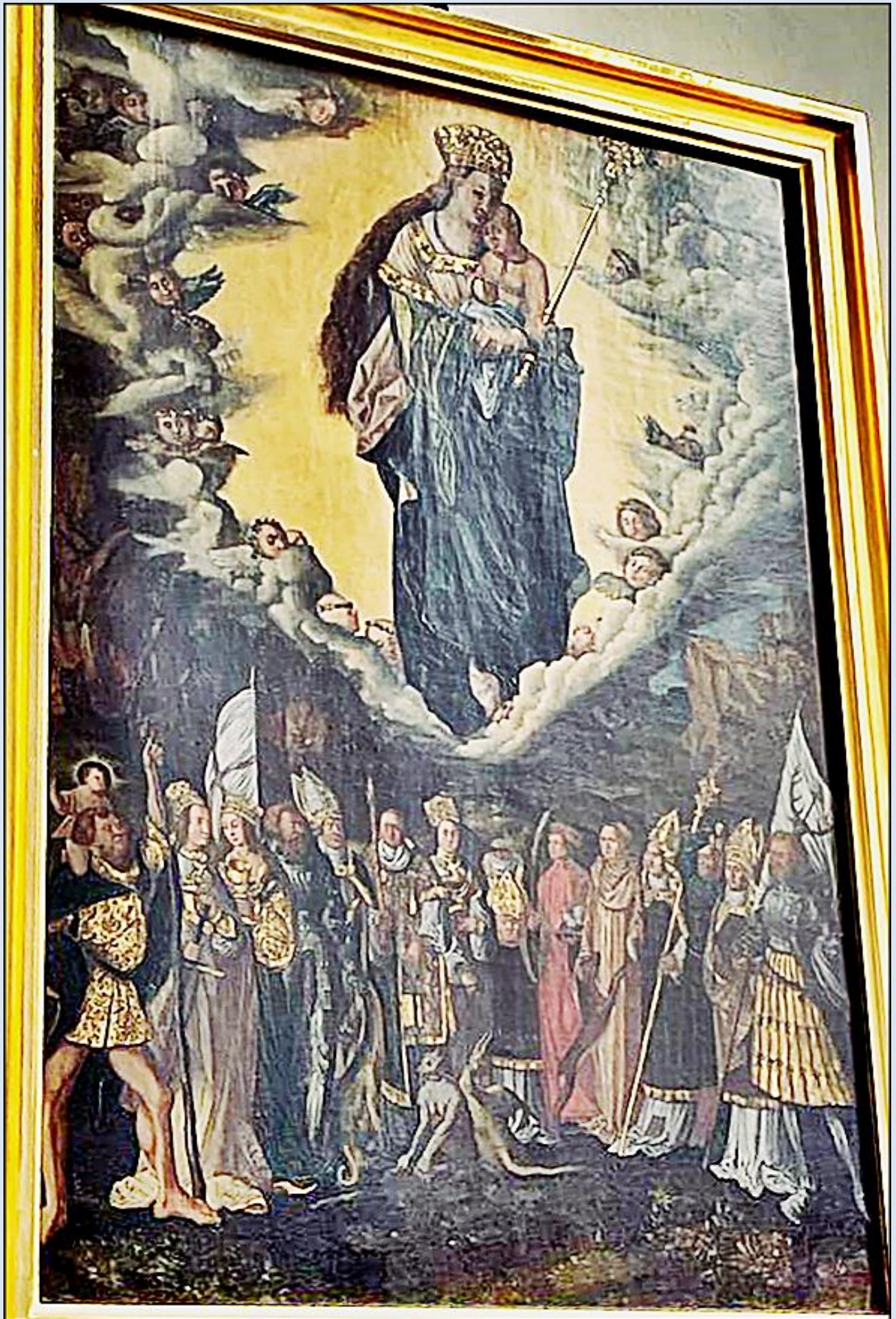

zdj. bb

[POWRÓT DO STRONY GŁÓWNEJ IKONOGRAFII](#)

Uzupełnienie K.M. z 26.07.2022

zob. <https://nysainfo.pl/jeden-z-najcenniejszych-obrazow-odrestaurowany/>

widok z ażurowej wieży sądu na Rynku Miasta

zdj. K.M.

[POWRÓT DO STRONY GŁÓWNEJ IKONOGRAFII](#)